

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31D/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9621200119
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9621200119.1

Rozhodnutie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Zdenky Reisenauerovej, sudcov Mgr. Michala Novotného, prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. a prísediacich sudcov JUDr. Jitky Johany Hasíkovej a JUDr. Františka Sedláčka, PhD., LL.M. v disciplinárnej veci disciplinárne obvineného: Mgr. J. K., sudcu Okresného súdu J., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, (navrhovateľka: ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky), na ústnom pojednávaní dňa 13. mája 2022, takto

r o z h o d o l i :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 34 ods. 1 Disciplinárneho súdneho poriadku (DSP) Mgr. J. K., sudcu Okresného súdu v J., trvale bytom v J., L. X

uznáva vinným, že

I. ako sudcu Okresného súdu v J., v právnej veci žalobcu O., proti žalovanému H. C., o zaplatenie 22.190,87 Kč s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 13C/58/2014, z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúca mu z ust. § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 30. novembra 2021, keď v pridelenej veci spôsobil zbytočné prieťahy tým, že najneskôr od 01.01.2017 bol absolútne nečinný až do dňa 9.7.2021, keď uznesením č. k. 13C/58/2014-50 zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci súdu konať vo veci,

II. ako sudcu Okresného súdu v J., v právnej veci žalobkyne H. B. a spol. proti žalovanému Ing. H. S. a spol., o návrhu na zrušenie kúpnej zmluvy, vedenej pod sp. zn. 13C/56/2015 z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúca mu z ust. § 30 ods.4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobil zbytočné prieťahy tým, že najneskôr od 01. januára 2018 bol absolútne nečinný až do dňa 9.7.2021, keď uznesením č. k. 13C/56/2015-95 odmietol podanie (žalobu),

teda

zavinene porušil povinnosti sudcu vyplývajúce mu z § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 30. novembra 2021,

čím sa dopustil

disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 30. novembra 2021.

Za to sa disciplinárne obvinenému

Ukladá

podľa § 117 ods. 1 písm. a) a ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v účinnom znení úhrnné disciplinárne opatrenie - napomenutie.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie disciplinárneho konania

1. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj ako „navrhovateľka“) podala dňa 24.08.2021 podľa ustanovenia § 120 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z., o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o sudcoch a prísediacich“) návrh na začatie disciplinárneho konania proti Mgr. J. K., narodenému XX.XX.XXXX, bytom L. X, J., sudcovi Okresného súdu J. (ďalej aj ako „disciplinárne obvinený“), pretože ako sudca Okresného súdu J. z nebanlivosti porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich pretože:

I. v pridelennej právnej veci vedenej pod sp. zn. 13C/58/2014 spôsobil zbytočné prietahy tým, že po vydaní uznesenia č. k. 13C/58/2014 - 34 zo dňa 24.07.2014, ktorým vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a účastníkov konania na vyjadrenie sa k rozhodnutiu veci bez nariadenia pojednávania a následného predloženia spisu sudcovi dňa 26.11.2014, bol absolútne nečinný až do dňa 09.07.2021, keď uznesením č. k. 13C/58/2014 - 50 zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci súdu konať vo veci, čím spôsobil prietah v trvaní viac ako 79 mesiacov,

II. v pridelennej právnej veci vedenej pod sp. zn. 13C/56/2015 spôsobil zbytočné prietahy tým, že po vydaní uznesenia č. k. 13C/56/2015 - 76 zo dňa 16.11.2016, ktorým vyzval žalobcov na doplnenie žaloby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia a po udelení súhlasu s predĺžením lehoty na doplnenie podania zo dňa 07.12.2016 a následného predloženia spisu sudcovi po 23.01.2017 bol absolútne nečinný až do dňa 09.07.2021, keď uznesením č. k. 13C/56/2015 - 95 odmietol podanie (žalobu), čím spôsobil prietah v trvaní viac ako 53 mesiacov.

2. Navrhovateľka v návrhu na začatie disciplinárneho konania v súvislosti s lehotou na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania v zmysle § 120 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich uviedla, že o prietahoch vo vyššie uvedených konaniach sa dozvedela doručením výsledkov kontroly reštančných vecí Okresného súdu J. najskôr dňa 04.09.2020, a teda subjektívna ročná premičacia lehota bola zachovaná. Zároveň uviedla, že aj objektívna lehota na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania bola zachovaná, keďže dôvodom jeho podania sú prietahy v konaniach zavinené konajúcim sudcom a doposiaľ neuplynulo 5 rokov od spáchania disciplinárneho previnenia. K dokonaniu disciplinárneho previnenia došlo v oboch spisoch až 09.07.2021. Základnou povinnosťou každého sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Hoci čas na konanie bez zbytočných prietahov nemožno vyjadriť mechanicky a neexistuje určitá časová hranica, vždy je potrebné prihliadnuť na charakter, skutkový stav a zložitosť prejednávanej veci. Podľa navrhovateľky sa nejednalo o procesne zložité veci, vyžadujúce dlhší časový fond na ich vybavenie. Zároveň išlo v oboch prípadoch o reštančné veci z rokov 2014 a 2015, ktoré mali byť z hľadiska zabezpečenia práva účastníkov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vybavované prioritne. Pri vyvodzovaní disciplinárnej zodpovednosti je potrebné prihliadať na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia.

3. Navrhovateľka v disciplinárnom návrhu uviedla, že nesúhlasí s vyjadrením disciplinárne obvineného zo dňa 13.07.2021, v ktorom uviedol, že uprednostnil konanie v iných veciach a uvedené formálne neukončené konania vybavil až teraz. Účastník konania nemá do právoplatného skončenia konania žiadnu právnu istotu ohľadom nároku, resp. práva, ktorého sa domáha podanou žalobou. V žiadnom prípade teda neobstojí tvrdenie, že konanie je vedené už iba formálne. Nechať čakať žalobcu v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/58/2014 viac ako 6 rokov, aby sa dozvedel, že súd vlastne nemá právomoc vo veci konať, sa nedá ničím ospravedlniť. K obdobným záverom možno dospieť aj v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 13C/56/2015, v ktorom sa žalobcovia po viac ako 4 rokoch dozvedeli, že ich žaloba je neurčitá a nezrozumiteľná, a preto ju súd odmietol.

4. V súvislosti s porušením povinnosti sudcu konať v pridelených veciach bez zbytočných prietahov navrhovateľka poukázala na disciplinárne konanie vedené pod sp. zn. 6Ds/1/2019, v ktorom je Mgr. K. disciplinárne stíhaný pre nedodržanie zákonnej lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku

v 78 veciach. Rozhodnutím disciplinárneho senátu zo dňa 16.12.2019 bol síce oslobodený spod disciplinárneho návrhu, avšak ide o neprávoplatné rozhodnutie v dôsledku podaného odvolania.

5. Navrhovateľka ďalej poukázala na ročné štatistické výkazy sudcu za roky 2014 - 2020, z ktorých vyplynulo, že v rokoch 2014 - 2017 počet reštančných vecí u sudcu kontinuálne vzrástol zo 159 na 345, v roku 2018 ich počet klesol na 280, pričom v roku 2019 opäť vzrástol na 308 a v roku 2020 vzrástol na 333 vecí. Možno konštatovať, že počet reštančných vecí v oddelení sudcu s výnimkou roku 2018 rastie. Svoj podiel na uvedenom stave môže mať aj počet využitých pojednávacích dní sudcom, keď v roku 2014 využil 22 z 53 pojednávacích dní, v roku 2015 využil 51 z 96 pojednávacích dní, v roku 2016 využil 53 zo 101 pojednávacích dní, v roku 2017 využil 66 z 97 pojednávacích dní, v rokoch 2018 a 2019 využil rovnako 44 zo 100 pojednávacích dní a v roku 2020 využil 52 z 97 pojednávacích dní. Časový priestor na pojednávanie reštančných bezpochyby mal.

6. Z hľadiska subjektívnej stránky Mgr. K. konal podľa navrhovateľky vo vedomej nedbanlivosti, pretože vedel, že nedôsledným plnením svojich povinností (spočívajúcom v povinnosti poznať v jemu pridelených veciach procesné štádium, v ktorom sa tá ktorá vec nachádza, a v súlade s tým postupovať pri ich vybavovaní bez prieťahov) môže porušiť alebo ohroziť záujem spoločnosti na zabezpečovaní práv osôb na riadny výkon súdnej moci, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

7. S poukazom na to, že zo zisteného stavu u Mgr. K. nešlo o situáciu, že by pri vynaložení zvýšeného úsilia nebol objektívne schopný vybavovať potrebný počet vecí a súčasne vykonávať v doposiaľ nerozhodnutých veciach priebežné úkony, smerujúce k ich rozhodnutiu, z individuálne - preventívneho hľadiska je podľa navrhovateľky namieste pôsobiť na menovaného sudcu disciplinárnym opatrením - znížením funkčného platu o 20 % na obdobie 3 mesiacov podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich. Vzhľadom na závažnosť porušenej povinnosti nie je podľa navrhovateľky postačujúce uloženie napomenutia.

II.

Vyjadrenie disciplinárne obvineného k návrhu na začatie disciplinárneho konania

8. Disciplinárne obvinený v písomnom vyjadrení k návrhu na začatie disciplinárneho konania z 12.05.2022 uviedol, že s návrhom na začatie disciplinárneho konania nesúhlasí a svoju zodpovednosť a vinu odmieta. Zároveň namietal, že návrh na začatie disciplinárneho konania je len formálny a všeobecný - žiadnym spôsobom neopisuje skutkové okolnosti, ktoré sa viažu k jeho údajným skutkom, vrátane okolností poukazujúcich na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob jeho konania, a najmä následok a mieru jeho zavinenia (§ 117 odsek 6 zákona o sudcoch a prísediacich) ako aj pohnútku a závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania, vôbec neuvádza žiadne dôkazy - z hľadiska všetkých stránok skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia je teda nedostatočne konkretizovaný, a preto sa k nemu disciplinárne obvinený nemohol relevantne vyjadriť, a to až do tej miery, že tým bolo úplne porušené jeho právo na obhajobu. Z uvedených dôvodov preto nie je návrh na začatie disciplinárneho konania spôsobilý na prejednanie v disciplinárnom konaní.

9. Disciplinárne obvinený ďalej uviedol, že vzhľadom na omisívnu povahu skutkov má za to, že posudzovanie tohto disciplinárneho previnenia by malo byť veľmi podobné ako pri akomkoľvek inom omisívnom skutku (napr. ako pri neposkytnutí pomoci), pri ktorom musí byť preukázané, že bolo v primeraných silách obvineného, vzhľadom na všetky okolnosti, konať stanoveným spôsobom, a že zavinene požadovaným spôsobom nekonal. Malo by mu teda byť preukázané, že pri riadnom zachovávaní všetkých svojich povinností (vrátane sústredeného postupu podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia) mal a mohol vybaviť viac vecí. Ak je sudcov na súde objektívne podstatne menej, než by ich vzhľadom na množstvo vecí, ktoré treba vybaviť, malo byť, tak (pri rovnomernom zaťažení sudcov) je zrejmé, že všetky veci v senáte nemožno vybavovať riadne a včas, a teda buď sa nevybavia všetky (a počet nevybavených vecí postupne narastá), alebo sa nevybavia riadne a včas (zákonom ustanoveným spôsobom). Disciplinárne obvinený v tejto súvislosti tvrdil, že napriek tomu, že podľa objektívnych ukazovateľov (vypracovaných nezávislou komisiou CEPEJ) by malo byť pri riadnom obsadení súdu na Okresnom súde J. podstatne viac sudcov, vybavuje viac vecí ako zodpovedá zákonom ustanovenému pracovnému času sudcu.

10. Ďalej poukázal na to, že navrhovateľ neuviedol a nevysvetlil okolnosti, z ktorých vychádzal pri posudzovaní objektívnych možností sudcu prejednať a rozhodnúť jemu pridelené veci riadne a včas bez zbytočných prieťahov, v jeho neprospech neuviedol, že opakovane podával (ako aj väčšina jeho kolegov) upozornenia predsedovi súdu podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich na neprímeraný počet vecí, a to bez akejkoľvek reakcie a ich predloženia sudcovej rade (§ 34 ods. 3 veta druhá citovaného zákona), vrátane okolností o pracovných podmienkach a prekážkach v práci na strane zamestnávateľa vylučujúcich zodpovednosť za „nekonanie“ v čase týchto prekážok (viacnásobne nahlásené bomby a evakuácia súdu, rekonštrukcia budovy - so zbíjačkou za stenou, rekonštrukcia kancelárie - výmena všetkých okien a vysprávkou, permanentné skracovanie pracovného času zamestnancom súdu z dôvodu ochrany zdravia pred záťažou z tepla v letnom období, jeho práceneschopnosť a práceneschopnosť podporného aparátu, čerpanie jeho dovolenky so súhlasom predsedu súdu - pričom jej ďalšia nevyčerpaná časť prepadla) a napokon sa vôbec nevysporiadal s § 10 ods. 2 Trestného zákona o materiálnom korektíve (§ 150 ods. 1 a § 117 ods. 6 zákona o sudcoch a prísediacich), obzvlášť, keď má ísť v danom prípade o spáchanie previnenia zavineného z nedbanlivosti (rozsudok NS SR sp. zn. 4Tdo/49/2014 z 29. apríla 2015).

III.

Konanie a posúdenie veci Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší správny súd“) bol zriadený s účinnosťou od 1. januára 2021 ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov so začiatkom výkonu svojej činnosti od 1. augusta 2021. Do jeho právomoci bolo, okrem iného, zverené aj rozhodovanie o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, notárov a súdnych exekútorov [čl. 142 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v spojení s § 3 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „Disciplinárny súdny poriadok“ alebo „DSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. decembra 2021].

12. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov upravuje Disciplinárny súdny poriadok (§ 1 DSP). Podľa § 46 ods. 1 DSP, disciplinárne konanie proti sudcovi, ktoré nebolo k 1. decembru 2021 právoplatne skončené a disciplinárne konanie proti prokurátorovi, v ktorom bol podaný návrh na začatie disciplinárneho konania po 1. auguste 2021, sa dokončí podľa DSP. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu na ústnom pojednávaní (§ 29 DSP) vykonal dokazovanie výsluchom disciplinárne obvineného, účastníkov konania oboznámil s vykonaným predbežným šetrením vyžiadaním si spisov od Okresného súdu v J. sp. zn. 13C/58/2014 a sp. zn. 13C/56/2015, osobného spisu disciplinárne obvineného a ročného štatistického výkazu sudcu r. 2014-2020. Podľa § 29 ods. 4 a § 4 DSP v spojení s § 269 Trestného poriadku predsedníčka disciplinárneho senátu vykonala doplnenie dokazovania čítaním listinných dôkazov z jednotlivých pripojených spisov disciplinárne obvineného: - 13C/58/2014 O. / H. C.) č. l. 1, 31, 50-53, - 13C/56/2015 (H. B. a spol. / Ing. H. S. a spol.) č. l. 1, 23, 48, 76, 81, 95-99, - Osobný spis disciplinárne obvineného č. 1Spr 812/14 č. l. 1-2, 1Spr 800/2014 č. l. 12, 17, 20, 21, - ročný štatistický výkaz sudcu r. 2014-2020.

13. Na základe vykonaného dokazovania disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu mal preukázané, že skutky, ktoré navrhovateľ disciplinárne obvinenému kladie za vinu sa stali. Konanie v právnej veci žalobcu O., proti žalovanému H. C., o zaplatenie 22.190,87 Kč s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde v J. pod sp. zn. 13C/58/2014, začalo na základe návrhu dňa 09.06.2014, disciplinárne obvinený ako sudca, ktorému bola vec pridelená, vo veci urobil prvý úkon dňa 14.07.2014 výzvou na zaplatenie súdneho poplatku, predloženie spisu súdnemu tajomníkovi na postup podľa § 114 OSP, s ďalšou úpravou na predloženie veci sudcovi, následný postup uvedeného sudcu spočíval v odstraňovaní závad doručenia poučenia súdu o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania žalovanému. Obvinený sudca v predmetnej veci ďalší úkon urobil až vydaním rozhodnutia a to uznesenia č. k. 13C/58/2014-50 z 09.07.2021, ktorým pre nedostatok právomoci vo veci konať konanie zastavil. Konanie v právnej veci žalobkyne H. B. a spol. proti žalovanému Ing. H. S. a spol., o návrhu na zrušenie kúpnej zmluvy, vedenej na Okresnom súde v J. pod sp. zn. 13C/56/2015 začalo na základe písomného podania navrhovateľov dňa 16.02.2015, disciplinárne obvinený ako sudca, ktorému bola vec pridelená, vo veci urobil prvý úkon dňa 22.04.2015 vydaním uznesenia na doplnenie a opravu písomného podania

navrhovateľov, ďalším úkonom zo dňa 21.05.2015 disciplinárne obvinený vyzval navrhovateľov na zaplatenie súdneho poplatku, ďalším uznesením zo dňa 16.11.2016 vyzval opätovne navrhovateľov na odstránenie väd podania, úkonom zo dňa 08.12.2016 súhlasil s predĺžením lehoty navrhovateľom na odstránenie väd ich písomného podania do 10.01.2017. Spis bol predložený uvedenému sudcovi vyšším súdnym úradníkom na posúdenie ďalšieho postupu vo veci prípisom zo dňa 23.01.2017. Sudca v tejto veci nekonal. Uznesením č. k. 13C/56/2015-95 z 09.07.2021 v predmetnej veci rozhodol tak, že podanie odmietol, podľa § 129 ods. 3 CSP, z dôvodu, že navrhovatelia napriek výzvy a poučenia súdu neodstránili vady podania, pre ktorý nedostatok nebolo možné v konaní ďalej riadne pokračovať. Z osobného spisu prejednávaneho sudcu disciplinárny senát zistil, že voči tomuto sudcovi je vedené ďalšie disciplinárne konanie pod sp. zn. 6Ds/1/2019, v ktorom je Mgr. K. disciplinárne stíhaný pre nedodržanie zákonnej lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku v 78 veciach. Rozhodnutím disciplinárneho senátu zo dňa 16.12.2019 bol síce oslobodený spod disciplinárneho návrhu, avšak ide o neprávoplatné rozhodnutie v dôsledku podaného odvolania. Z osobného spisu tiež vyplynulo, že sudca upozorňoval predsedu súdu na neprimerané zaťaženie. Z ročných štatistických výkazy sudcu za roky 2014 - 2020 disciplinárny senát mal preukázané, že v rokoch 2014 - 2017 počet reštančných vecí u uvedeného sudcu vzrástol zo 159 na 345, v roku 2018 ich počet klesol na 280, pričom v roku 2019 opäť vzrástol na 308 a v roku 2020 vzrástol na 333 vecí.

14. Disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia dospel k záveru, že disciplinárne obvinený ako sudca Okresného súdu v J., v právnej veci žalobcu O., proti žalovanému H. C., o zaplatenie 22.190,87 Kč s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 13C/58/2014, z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúca mu z ust. § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení účinnom do 30. novembra 2021, keď v pridelenej veci spôsobil zbytočné prieťahy tým, že najneskôr od 01.01.2017 bol absolútne nečinný až do dňa 09.07.2021, keď uznesením č. k. 13C/58/2014-50 zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci súdu konať vo veci; a ako sudca Okresného súdu v J., v právnej veci žalobkyne H. B. a spol. proti žalovanému Ing. H. S. a spol., o návrhu na zrušenie kúpnej zmluvy, vedenej pod sp. zn. 13C/56/2015 z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúca mu z ust. § 30 ods.4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich, keď v pridelenej veci spôsobil zbytočné prieťahy tým, že najneskôr od 1. januára 2018 bol absolútne nečinný až do dňa 09.07.2021, keď uznesením č. k. 13C/56/2015-95 odmietol podanie (žalobu).

15. Podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Citovaná právna úprava je v zásade blanketovou úpravou, ktorá odkazuje na plnenie povinností uložených osobitnými predpismi. V oboch vytýkaných veciach sp. zn. 13C/58/2014 a sp. zn. 13C/56/2015 išlo o spor zo súkromnoprávneho vzťahu (I. peňažné plnenie a II. ochrana vlastníctva), v ktorých sa od 1. júla 2016 postupovalo podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (CSP). Podľa Čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Skutkové zistenia v prejednávanej veci potvrdili, že sudca v konaní vedenom na Okresnom súde v J. pod sp. zn. 13C/58/2014 nekonal, keď najneskôr od 01.01.2017 bol absolútne nečinný až do dňa 09.07.2021, keď uznesením č. k. 13C/58/2014-50 zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci súdu konať vo veci; a v konaní vedenom na Okresnom súde v J. pod sp. zn. 13C/56/2015 nekonal, keď najneskôr od 1. januára 2018 bol absolútne nečinný až do dňa 09.07.2021, keď uznesením č. k. 13C/56/2015-95 podanie navrhovateľov odmietol. Pokiaľ sudca nepostupuje v konaní tak, aby vec mu pridelená, bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, dopúšťa sa zbytočných prieťahov, koná nehospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia v zmysle ust. § 116 ods. 1, písm. a/ zákona o sudcoch, podľa ktorého disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu.

16. Podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona (v spojení s § 150 zákona č. 385/2000 Z. z.) sa konaním rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel podľa okolností a svojich pomerov povinný. Judikatúra k citovanému ustanoveniu sa sústredila na posúdenie otázky, čím ma byť založená povinnosť konať, a napospol dospela k záveru, že má ísť o povinnosť právnu alebo aspoň povinnosť podobnej právnej sily (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5 Tz 2/87, judikát R 7/1988, rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5 Tz 81/76, judikát R 25/1977). Trestnoprávne (a aj disciplinárnoprávne) relevantné môže byť nekonanie len za predpokladu, že existuje aspoň vo všeobecnosti takáto povinnosť, ktorá zaťažuje aj páchatela. Judikatúra sa však podrobnejšie nezaoberala výkladom pojmov „podľa

okolností a svojich pomerov". Tieto pojmy sú pojмами, ktoré individualizujú rozsah a obsah povinnosti, aká zaťažuje konkrétneho páchatela v konkrétnej situácii. Z uvedeného teda plynie záver, že aby sa nekonanie stalo konaním v zmysle § 122 ods. 1 Tr. zák., je nevyhnutné, aby sa páchatel, ktorý vo všeobecnosti má určitú povinnosť, ocitol v takých konkrétnych okolnostiach, že na základe tejto povinnosti musí niečo konkrétne vykonať na ochranu záujmu chráneného príslušným trestným alebo disciplinárnym predpisom.

17. Vychádzajúc z uvedeného pri posudzovaní, či nekonanie predstavuje porušenie konkrétnej povinnosti konať na ochranu príslušného chráneného záujmu, je potrebné osobitne prihliadať na prípady, v ktorých by konajúci mal mať viacero takýchto konkrétnych povinností súčasne, avšak nemôže takto konať, pretože to z rôznych dôvodov nie je možné. Doktrína v tejto súvislosti hovorí o tzv. kolízii povinností, o ktorú ide, ak by konajúci mal súčasne splniť aspoň dve povinnosti, ale môže splniť len jednu z nich za cenu toho, že druhú nesplní [porov. napr. Erb, V., Schäfer, J. (eds.): Münchener Kommentar zum StGB. 4. vydanie, 2020, marg. č. 251 a nasl.]. Riešenie prípadov takejto kolízie v zásade vychádza z myšlienky, že nikto nemôže byť povinný konať nemožné, takže ani od konajúceho sa nedá žiadať nemožné splnenie oboch povinností súčasne, ani trestať ho za nesplnenie jednej z nich. Z disciplinárnoprávneho hľadiska sa v podobnej kolízii povinností sa ocitá aj sudca, ktorý je podľa cit. § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. povinný konať bez zbytočných prietahov v každej jednej jemu pridelennej veci. Vzhľadom na spôsob pridelenia vecí (náhodným výberom, porov. § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov) však môže dôjsť k situácii, že počet pridelených vecí je tak veľký, že sudca túto povinnosť nemôže splniť súčasne vo všetkých veciach. Ak totiž vykonáva určité úkony v jednej z nich, pri obmedzenom celkovom čase, ktorý má k dispozícii na ich vybavovanie, logicky v tomto čase nemôže vykonávať úkony v iných veciach.

18. Podľa už citovaného § 122 ods. 1 Tr. zák. sa nekonanie sudcu v jednej z takto pridelených vecí stáva disciplinárnoprávne relevantným konaním, ak bol s ohľadom na okolnosti v danom čase povinný konať práve aj v tejto veci, a to aj na úkor konania v iných veciach alebo vykonávania iných úkonov. Riešenie kolízie povinností, ktorá vzniká pri nadmernom počte pridelených vecí, je tak v konečnom dôsledku výsledkom pomerovania záujmov, ktoré odôvodňujú, aby sudca konal práve v určitej veci, alebo aby vykonával práve určité úkony, a to aj na úkor iných vecí alebo úkonov. Sudca tak musí konať v takých veciach a vykonávať také úkony, na ktorých je „väčší záujem“ než na iných. Samozrejme, posúdenie otázky, na čom je väčší záujem, nemôže byť vecou ľubovôle sudcu. To, že na konaní v určitej veci je väčší záujem než na konaní v inej, môže byť odôvodnené samotným zákonom, ak ustanoví, že určité veci sú dôležitejšie než iné; môže tak urobiť výslovne, resp. určením lehôt na vybavenie takejto veci. Ak zákon takúto úpravu neobsahuje, musí byť vyšší záujem na veci odôvodnený zmysluplnými (racionálnymi) kritériami vychádzajúcimi z hodnotového nastavenia právneho poriadku. Takými kritériami môžu byť najmä kritériá predmetu konania, ktoré uplatňuje ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov. Tieto kritériá rozoznávajú veci s bežnou rýchlosťou konania, veci s osobitnou rýchlosťou konania a veci s mimoriadnou rýchlosťou konania (tzv. posudzovanie vecí z hľadiska ich významu pre účastníka - stranu). Pri posudzovaní prednosti jednotlivých úkonov treba takisto vychádzať najmä z rozhodnutia zákonodarcu, ktorý napríklad určením zákonnej lehoty dal jasne najavo, že určité úkony sú dôležitejšie než iné.

19. Konečné rozhodnutie sudcu o tom, aké úkony a v akých veciach bude vybavovať najskôr, je tak výsledkom váženia všetkých týchto činiteľov. Preto najvyššiu prednosť musia mať úkony, ktoré majú prednosť podľa zákona alebo na ktorých vykonanie zákon ustanovuje lehoty, a to v takých veciach, ktoré si svojím predmetom vyžadujú mimoriadnu rýchlosť. Naopak, pred nimi nemožno uprednostniť úkony, ktoré zákon ani výslovne, ani určením žiadnej lehoty nepovažuje za prednostnejšie, v takých veciach, ktoré si vyžadujú len bežnú rýchlosť konania. Práve okolnosť, či sudca má alebo nemá v určitom konkrétnom období pridelené tie či oné veci, predstavuje „okolnosti“ vo vyššie uvedenom zmysle, ktoré sú podstatné pre posúdenie jeho nečinnosti v určitej veci ako konania v zmysle § 122 ods. 1 Tr. zák. Inak povedané, nekonanie sudcu v určitej veci, resp. nevykonanie určitého úkonu, je konaním na účely citovaného ustanovenia, a teda aj konaním na účely disciplinárneho previnenia, ak mu v postupe v takejto veci, resp. vo vykonaní takéhoto úkonu nebránila povinnosť konať v iných, prednostnejších veciach, resp. povinnosť vykonávať iné, prednostnejšie úkony. Ak mu takéto povinnosti bránili v konaní v určitej veci do tej miery, že v nej s ohľadom na svoj pracovný čas alebo hranice pracovného nasadenia, ktoré od sudcu možno vyžadovať, konať nemohol, potom nebol povinný v tejto veci konať „s ohľadom na okolnosti“ a podľa § 122 ods. 1 Tr. zák. takéto jeho nekonanie nemožno

považovať za disciplinárnoprávne relevantné konanie. Takýmto nekonaním tak sudca neporuší svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., takže ním nespácha ani disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) cit. zák.

20. V prejednávanej veci navrhovateľ disciplinárne obvinenému vytýka, že v konaní vedenom na Okresnom súde v J. pod sp. zn. 13C/58/2014 nekonaním vo veci spôsobil prieťah v trvaní 79 mesiacov a v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13C/56/2015 nekonaním spôsobil zbytočný prieťah v trvaní viac ako 53 mesiacov. Vzhľadom k dĺžke trvania nekonania obvineného sudcu v oboch mu pridelených veciach, i keď dĺžku trvania nekonania v uvedených veciach vychádzajú z konkrétnych okolností vyplývajúcich zo spisu, disciplinárny senát skrátil, takéto nekonanie sudcu vyhodnotil ako zavinené porušenie povinnosti sudcu vyplývajúce mu z ust. § 30 ods.4 zákona o sudcoch a prísediacich, keďže takouto neprimeranou dobou nekonania obvinený sudca zásadným spôsobom porušil práva strany civilného sporového konania na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v konkrétnej fáze civilného sporového konania.

21. Z uvedených dôvodov nemožno považovať obranu disciplinárne obvineného, že by jeho zodpovednosť znižovala okolnosť, že vybavoval iné (napríklad reštančné) veci. Reštančné veci, teda veci spravidla staršie ako päť rokov, spravidla vo všeobecnosti možno uprednostniť na úkor vybavovania novších (neprednostných) vecí. Skutkové zistenia v tomto prípade potvrdzujú, že vzhľadom k tomu že vo vytýkaných veciach sudca nijak nekonal plynutím doby sa stali reštančnými. Rovnako nemožno vziať do úvahy obranu disciplinárne obvineného, že nemal vytvorené zodpovedajúce personálne a materiálne podmienky na výkon svojej funkcie, pretože v jeho oddelení chýbal alebo nebol plnohodnotne činný vyšší súdny úradník. Keď zo spisov, v ktorých sudca nekonal a sú mu vytýkané zbytočné prieťahy je zrejmé, že uznesenia v oboch veciach vypracoval v totožný deň a podľa jeho vlastného vyjadrenia mu vypracovanie rozhodnutí „zabralo“ len niekoľko hodín, teda chýbajúci, prípadne plnohodnotne nepracujúci vyšší súdny úradník v jeho oddelení nie je priamou príčinou toho, že v uvedených veciach nekonal.

22. Disciplinárny senát nemohol prihliadnuť ani k obrane disciplinárne obvineného, že pracuje takmer nepretržite, aj počas voľných dní a dovolení. V prejednávanej veci sa sudcovi nevytýka, že by pracoval málo, ani že by nevybavoval dostatočný počet vecí, že by nekonal vo všetkých veciach a pod., avšak predmetom tohto konania je konkrétny skutok, ktorý spočíva v tom, že obvinený sudca nechal bez povšimnutia konania v dvoch mu pridelených veciach, v ktorých rozhodol po niekoľko ročnom spočívaní a to nemeritorným rozhodnutím. Podstata disciplinárneho previnenia disciplinárne obvineného teda nespočíva v nedostatočnom pracovnom nasadení vo všeobecnosti, ale v nesprávnom uprednostnení iných vecí na úkor v danom prípade už tiež reštančných vecí. Povinnosťou sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v konaní, aby čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov, kvôli ktorému sa obrátili na súd. Táto povinnosť sudcu vyplýva predovšetkým z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ale aj z ustanovení Civilného sporového poriadku platného v čase podania disciplinárneho návrhu, podľa ktorého, ako náhle sa konanie začalo, mal sudca v ňom postupovať aj bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, čo sa v tomto prípade nestalo. Senát nemohol zobrať do úvahy ani námietky sudcu ohľadne toho, že prejednával iné reštančné zložité veci, alebo že bol neprimerane zaťažovaný, na ktorú skutočnosť upozornil predsedu súdu. Skutkové zistenia potvrdzujú, že i v danom prípade sa jednalo o reštančné veci, v ktorých začalo konanie v I. v roku 2014 a v II. v roku 2015, pričom obvinený sudca vo veciach rozhodol v totožný deň až v roku 2021, bez toho, že by v priebehu konania vo vytýkaných veciach vykonával relevantné úkony smerujúce k rozhodnutiu súdu v ich merite. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti disciplinárny senát dospel k záveru, že disciplinárne obvinený sudca svojím konaním (nekonaním) naplnil disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v účinnom znení, keď zavineným konaním porušil povinnosti sudcu uvedené v § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich a spôsobil prieťahy v konaní. Disciplinárne obvinený sudca v oboch prípadoch konal v rozpore s touto základnou povinnosťou sudcu, a tým ohrozil dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdov bez zbytočných prieťahov.

23. Disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia podľa § 117 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, prihliadol na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania sudcu, následok a mieru zavinenia sudcu. Tiež zohľadnil pracovné nasadenie a úsilie obvineného sudcu v rozhodovacej činnosti v sledovanom období (rok 2014-2020) ako aj na skutočnosť, že prieťahy v predmetnom konaní neboli spôsobené len na strane sudcu, v dôsledku jeho neefektívneho konania, ale aj v dôsledku neprimeraného zaťaženia dotknutého sudcu následkom nedostatočného obsadenia

okresného súdu. Z uvedených dôvodov disciplinárny senát dospel k záveru, že disciplinárne opatrenie napomenutie podľa § 117 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, zodpovedá tak miere zavinenia sudcu, ako aj následku jeho disciplinárneho previnenia, považujúc uložené disciplinárne opatrenie za primerané a zákonné.

24. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší správny súd disciplinárne obvineného sudcu uznal vinným zo skutkov kladených mu navrhovateľom za vinu, ktorým konaním zavinene porušil povinnosti sudcu vyplývajúce mu z § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 30. novembra 2021, čím sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 30. novembra 2021 a za to mu uložil podľa § 117 ods. 1 písm. a) a ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v účinnom znení úhrnné disciplinárne opatrenie - napomenutie.

25. Toto rozhodnutie bolo vo všetkých výrokoch prijaté pomerom hlasov 5 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.